

FIȘA DISCIPLINEI

1. Date despre program

1.1 Instituția de învățământ superior	Universitatea Tehnică din Cluj-Napoca
1.2 Facultatea	Arhitectură și Urbanism
1.3 Departamentul	Arhitectură
1.4 Domeniul de studii	Arhitectură
1.5 Ciclul de studii	Licență+Master integrat
1.6 Programul de studii / Calificarea	Arhitectură
1.7 Forma de învățământ	IF – învățământ cu frecvență
1.8 Codul disciplinei	74.30

2. Date despre disciplină

2.1 Denumirea disciplinei	ARHITECTURĂ COMPARATĂ						
2.2 Aria de conținut	arhitectură și urbanism						
2.3 Responsabil de curs	Conf.dr.habil.arh. Dan-Ionuț Julean – ionut.julean@arch.utcluj.ro						
2.4 Titularul activităților de seminar / laborator / proiect	-						
2.5 Anul de studiu	V	2.6 Semestrul	2	2.7 Tipul de evaluare	C	2.8 Regimul disciplinei	DC/DA

3. Timpul total estimat

3.1 Număr de ore pe săptămână	2	din care: 3.2 curs	2	3.3 seminar / laborator	-
3.4 Total ore din planul de învățământ	50	din care: 3.5 curs	28	3.6 seminar / laborator	-
Distribuția fondului de timp					ore
Studiul după manual, suport de curs, bibliografie și notițe					2
Documentare suplimentară în bibliotecă, pe platformele electronice de specialitate și pe teren					8
Pregătire seminarii / laboratoare, teme, referate, portofolii și eseuri / machetă					12
Tutoriat					0
Examinări					0
Alte activități.....					0
3.7 Total ore studiu individual	22				
3.8 Total ore pe semestru	50				
3.9 Numărul de credite	2.0				

4. Precondiții (acolo unde este cazul)

4.1 de curriculum	nu este cazul
4.2 de competențe	cunoștințe generale de istorie și civilizație, istoria artei și arhitecturii

5. Condiții (acolo unde este cazul)

5.1. de desfășurare a cursului	prezența la cursul <i>on-line</i> este obligatorie (minim 80%)
5.2. de desfășurare a seminarului / laboratorului / proiectului	-

6. Competențele specifice acumulate

Competențe profesionale	cunoștințe și competențe minime obligatorii conform HG 469/2015	<ul style="list-style-type: none"> - a) capacitatea de a concepe proiecte arhitecturale care să corespundă atât cerințelor estetice, cât și cerințelor tehnice - b) cunoștințe corespunzătoare despre istoria și teoriile arhitecturii, precum și despre arte, tehnologii și științe umane conexe - c) cunoștințe despre arte frumoase ca factori ce pot influența calitatea conceperii proiectelor arhitecturale - e) capacitatea de a înțelege relațiile dintre oameni și creațiile arhitecturale, pe de o parte, și creațiile arhitecturale și mediul lor, pe de altă parte, precum și capacitatea de a înțelege necesitatea de a armoniza creațiile arhitecturale și spațiile în funcție de necesitățile și scara umană - g) înțelegerea metodelor de cercetare și de pregătire a proiectului de construcție
	cunoștințe teoretice: (ce trebuie să cunoască)	<ul style="list-style-type: none"> - <i>elemente de cultură și civilizație legate de evoluția arhitecturii universale într-o viziune comparativă</i> (fără să ia în considerare naționalitățile, limbile, grupuri etnice, epoci istorice, ci evocând stiluri, tipologii, tipuri, motive, genuri, forme, relații, analogii, influențe, interferențe, paralelisme, împrumuturi sau chiar imitații / copii – ilustrând, de fapt toate tipurile posibile de relații dintre cel puțin două arhitecturi) - <i>o sumă de noțiuni legate de istoria arhitecturii universale</i> care se referă la elemente comune mai multor arhitecturi, considerate astfel, fie datorită interdependenței lor, fie datorită unor similitudini (tipologii și programe de arhitectură, elemente de limbaj, forme arhitecturale specifice, principii, planimetrii și scheme funcționale, volumetrii, materiale și maniere de punere în operă) - <i>termeni de specialitate</i> – asumarea și dezvoltarea unui vocabular profesional, prin raportarea la scrieri / lucrări de arhitectură și, respectiv, studii de literatură universală și comparată - <i>cunoștințe fundamentale</i> care reflectă <i>înțelegerea arhitecturii ca fenomen internațional</i>, prin „cercetări” comparative, care se referă la aspectele semnificative sau particulare (chiar puțin cunoscute) comune, între cel puțin două arhitecturi
	deprinderi dobândite: (ce știe să facă)	<p>Se urmărește realizarea unei culturi profesionale specifice care să ofere studenților posibilitatea / capacitatea de:</p> <ul style="list-style-type: none"> - a înțelege <i>evoluția fenomenului arhitectural prin raportarea comparativă</i> (identificarea și compararea motivelor sau elementelor comune din areale cultural-geografice diferite și perioade istorice diferite, cu referire la origine, formă, spațialitate, structură, materiale, decor / ornamentație, semnificație, simbol, imagine), ținând seama de faptul că arhitectura comparată nu se referă la o sumă a arhitecturilor particulare și naționale, adică, nu este constituită din totalitatea arhitecturilor particulare și naționale, ci se bazează pe existența unei relații (de fapt, a unui raport de dependență, conștient sau nu) între cel puțin două arhitecturi – <i>relații genetice</i> (de contact) și <i>conexiuni tipologice</i> (analogii sau paralelisme) - a ancora arhitectura (în general), respectiv obiectul de arhitectură (în particular), într-un set de valori, dincolo de propriul context social-cultural-politic-economic-geografic, respectiv, <i>reliefarea valorii / semnificației / importanței</i> capodoperelor de arhitectură sau a unor clădiri reprezentative, din diferite perioade istorice, <i>prin plasarea lor într-un ansamblu și raportarea lor la un circuit universal de valori</i> (ca parte din cultura comună a lumii și ca dovadă a realității schimburilor culturale universale constante) - a sintetiza, prin <i>aplicarea principiilor dezvoltate în arhitectura comparată și altor arte</i>, prin analiza de picturi, lucrări de grafică, secvențe cinematografice, secvențe coregrafice, secvențe muzicale etc. - a utiliza <i>noțiuni și termeni de specialitate</i> în contextul adecvat
abilități dobândite: (ce instrumente știe să mănuiască)	<ul style="list-style-type: none"> - un vocabular profesional - un filtru profesional personal, cultural și valoric - metodologia efectuării unei „comparații”, urmând reperatele: <ul style="list-style-type: none"> - <i>numitorul sau denominatorul comun</i> (cel ce dă designarea unui lucru printr-un nume, sens, temă, motiv, gen etc. care îi exprimă starea, calitatea, utilitatea etc.), - <i>dominanta</i> (cea care situează arhitectura într-un sistem de referință, care îi conferă specificul – cronologie, formă, temă, sursă de inspirație), și - <i>elementul focalizator</i> (reperul comun – punct focalizator prin care este posibilă trecerea de la o arhitectură la alta) - scrieri de specialitate 	

Competențe transversale	<ul style="list-style-type: none"> - deschidere către învățarea pe tot parcursul vieții - înțelegerea naturii transdisciplinare a arhitecturii - dezvoltarea unei viziuni complexe asupra istoriei, teoriei și modului de interpretare a arhitecturii / formelor arhitecturale universale - abilități de comunicare pe cale orală și scrisă
-------------------------	---

7. Obiectivele disciplinei (reieșind din grila competențelor specifice acumulate)

7.1 Obiectivul general al disciplinei	<ul style="list-style-type: none"> - dezvoltarea de competențe și cunoștințe specifice și complementare profesiei de arhitect, prin înțelegerea fenomenului și demersului arhitectural universal, raportat la elemente de cultură și civilizație
7.2 Obiectivele specifice	<ul style="list-style-type: none"> - asimilarea cunoștințelor teoretice legate de comparatismul arhitectural - explicarea unor forme de manifestare, expresie și reprezentare a instanțelor artistice-arhitecturale, urmând o hermeneutică comparatistă - dezvoltarea abilității de a descrie, explica și / sau realiza, în general, comparații între perioade, stiluri, obiecte de arhitectură etc., după aspecte legate de materiale și tehnici de construcție, forme arhitecturale, elemente de limbaj / expresie artistică, tipuri de program, relații „cauză - efect” etc., accentuând componenta hermeneutică, ca parte a procesului de interpretare a arhitecturii, urmând metoda comparatistă - dezvoltarea abilității de a formula raționamente în analiza morfologică a unor clădiri - deschiderea unei perspective complexe, din punct de vedere arhitectural, asupra contextului evoluției civilizației și societății de-a lungul secolelor

8. Conținuturi

8.1 Curs		Metode de predare	Observații
	MODULUL I – Teoria demersului comparatist în arhitectură		
1	<p>Premisele studierii arhitecturii comparate (CURS 1 – 2 ore)</p> <ul style="list-style-type: none"> - explicarea scopului cursului în contextul studierii istoriei arhitecturii universale (anii de studiu I-IV) - explicarea sensului și a utilității comparatismului ca metodă de cercetare în arhitectură - prezentarea principalelor teme ale cursului - prezentarea unei cronologii „paralele” succinte a arhitecturii universale (dialog, implicarea studenților în stabilirea unor repere temporale, cauzale și simbolice), având în vedere faptul că studiul comparat al arhitecturilor trebuie să fie precedat (logic) de studierea cronologică și tipologică a arhitecturii universale 	<p>suport de curs în variantă digitală (transmis pe platforma Google Classroom) expunere <i>on-line</i> însoțită de materiale foto(grafice) / audio-video; discuții / dezbateri – tehnica discursului argumentativ</p>	<p>cursul se va desfășura on-line pe platforma Google Classroom (Clasa de Arhitectură comparată), se mizează pe participarea activă directă și implicată a studenților</p> <p>prezentarea și discutarea de imagini, planuri, secțiuni, desene</p>
2	<p>Sursele comparatismului în arhitectură (CURS 2 – 2 ore)</p> <ul style="list-style-type: none"> - explicarea conceptului de literatură universală și comparată - de la comparatism literar la arhitectură comparată; obiectul comparatismului în arhitectură îl constituie până la urmă raporturile dintre diferitele arhitecturi „particulare” („locale”, „zonale”, „naționale”) - obiectivele „graduale” ale comparatismului în arhitectură: <ul style="list-style-type: none"> o evitarea simplei comparații (de unde și denumirea „eronată”) care nu poate conduce decât la un studiu paralelogic o stabilirea unor factori, relații, surse, influențe (directe ori indirecte), a unor forme de paralelism sau simultaneități (prin analogii, concordanțe, influențe), între cel puțin două arhitecturi, care nu se rezumă la sursa creației și la particularitățile ei factuale (evidente) o evidențierea elementelor de geneză, înrudire, filiație, 		

	<p>influență, dependență, asemănare sau analogie, <i>prin stabilirea de constante</i> (aspecte de regularitate și stabilitate) sau <i>trăsături originale</i> (specifice, „naționale”) de limbaj sau expresie arhitecturală (forme, tipologii, volume, planimetrării etc.), valorice, simbolice, imagistice sau chiar hermeneutice (semantică arhitecturală)</p> <p>- precursori ai comparatismului în arhitectură, în general și în România: Gheorghe Curinschi-Vorona, Gheorghe Balș, Nicolae Ghika-Budești</p>		
3	<p>Principalele categorii ale comparatismului în arhitectură (CURS 3 – 2 ore; CURS 4 – 2 ore; CURS 5 – 2 ore; CURS 6 – 2 ore; CURS 7 – 2 ore; CURS 8 – 2 ore; CURS 9 – 2 ore)</p> <p>- prezentarea și discutarea <i>on-line</i> (prin participare activă a studenților), cu exemplificări punctuale, a principalelor categorii ale comparatismului de care uzitează <i>demersul comparatist în arhitectură</i>, statutând caracterul acestuia de investigație istorică:</p>		
4	<ul style="list-style-type: none"> ○ <i>sursele</i> (interne sau externe) – constituie originile unor arhitecturi, „genotipul” ca sursă a însușirilor înnăscute (sau „genetice”), a identității unor arhitecturi 		
5	<ul style="list-style-type: none"> ○ <i>influențele</i> – acțiuni care au intervenit asupra unor arhitecturi deja constituite, din partea altor arhitecturi sau datorită unor diverși factori de mediu social-cultural-economic-geografic; se analizează în funcție de relația dintre emițător și receptor (arhitecturi, instanțe creatoare, școli etc.): <ul style="list-style-type: none"> ▪ <i>directe</i> – între emițător și receptor ▪ <i>indirecte</i> – printr-un <i>intermediar</i> (o altă arhitectură care a fost influențată, la rândul ei, direct, de către emitent) 		
6	<ul style="list-style-type: none"> ▪ <i>active</i> – modelatoare, participative ▪ <i>pasive</i> – care individualizează, particularizează ▪ <i>spontane</i> ▪ <i>deliberate</i> 		
7	<ul style="list-style-type: none"> ○ <i>paralelisme istorice și anistorice</i> – analogii tipologice, concordanțe sau alte forme ale „fenotipului” arhitectural, cu evoluție / dezvoltare sincronică (pentru arhitecturi contemporane, fără legătură între ele) sau asincronică (pentru arhitecturi distanțate cronologic, fără legătură între ele) 		
8	<ul style="list-style-type: none"> ○ <i>forme ale rezistenței față de influențe</i> – formele de rezistență ale unei arhitecturi se încadrează între două extreme: <i>orientarea spre tradiție (tradiționalism</i> – prin refuzul formelor noi), respectiv, <i>orientarea spre inovație (modernism</i> – receptivitatea „fără limită” față de noutate, trend, înnoire) 		
9	<ul style="list-style-type: none"> ○ <i>replica creatoare</i> – reprezintă o formă superioară a rezistenței unei arhitecturi față de influențe, promovând expresii particulare, forme individuale, chiar „naționale” (amprente autohtone, identitare, în arhitectură) ○ <i>zonele de interferență</i> – aspecte sau contexte (zone de contact între civilizații sau culturi) care au favorizat sinteze culturale semnificative, dând naștere unor valori excepționale ○ „<i>motivele</i>”, respectiv <i>circulația „motiveielor”</i> – tema fundamentală a comparatismului, abordând „genotipul” și „fenotipul” arhitecturilor comparate, relațiile de contact și determinare, formele și mijloacele de expresie (soluții planimetrice, soluții constructive, principii structurale, scheme / soluții funcționale, tipuri de program, elemente de plastică arhitecturală – elemente de vocabular stilistic și de registru decorativ) 		

10	<p>Metodologia efectuării unei „comparații” (CURS 10 – 2 ore)</p> <ul style="list-style-type: none"> - prezentarea metodologiei efectuării unei „comparații”, urmând reperele teoriei comparatiste: <ul style="list-style-type: none"> o <i>numitorul</i> sau <i>denominatorul comun</i> (cel ce dă designarea unui lucru printr-un nume, sens, temă, motiv, gen etc. care îi exprimă starea, calitatea, utilitatea etc.), o <i>dominanta</i> (cea care situează arhitectura într-un sistem de referință, care îi conferă specificul – cronologie, formă, temă, sursă de inspirație), și o <i>elementul focalizator</i> (reperul comun – punct focalizator prin care este posibilă trecerea de la o arhitectură la alta) - se va exemplifica urmărind programe de arhitectură specifice: arhitectură militară, arhitectură rezidențială, arhitectură de cult, arhitectură a edificiilor publice de exemplu: <i>locuința -> fortificată -> turn (comparație donjon culă)</i> 		
MODULUL I I – Demersul comparatist în arhitectură prin exemple			
11	<p>Studii de caz (CURS 11 – 2 ore)</p> <ul style="list-style-type: none"> - se va exemplifica demersul comparatist prin studii de caz concrete, cum ar fi: <ul style="list-style-type: none"> o <i>Villa Savoye de la Poissy (Le Corbusier) / Villa La Rotonda (Palladio);</i> o <i>Castelul Chambord (Valea Loarei) / Castelul Cetatea de Baltă (Valea Târnavelor)</i> o <i>evidențierea variațiilor modelului „Micul Trianon” (Versailles) în arhitectură (la nivel compozițional, funcțional și conceptual)</i> o <i>elementul focalizator „mașina de locuit” pe parcursul secolului al XX-lea etc.</i> o <i>prezentarea și discutarea unor studii de caz propuse de către studenți (ca participare activă)</i> 		
MODULUL I I I – Demersul comparatist ca mijloc de analiză, creație sau cercetare științifică			
12	<p>Morfologia unei arhitecturi (CURS 12 – 2 ore)</p> <ul style="list-style-type: none"> - cursul prezintă metodologia (forme, etape, instrumente) prin care se pot stabili originile (datate, posibil autor etc.) și etapele de realizare și transformare ale unui obiect de arhitectură (aparent anonim, mai mult sau mai puțin cercetat), prin comparatism arhitectural și investigație tip „cauză-efect”, urmărind surse, influențe, interferențe, paralelisme, analogii și / sau motive 		
13	<p>Arhitectura în literatură (CURS 13 – 2 ore)</p> <ul style="list-style-type: none"> - cursul dezvoltă ideea relației dintre arhitectură și literatură la nivel de proces (demers) creator (narațiune), procedee literare, formule comune (structuri, secvențe, imagini) - ca și clădirile, literatura se constituie din unități și tipare, între care se pot stabili legături, care permit transferul de informații, într-o continuă narațiune – o desfășurare <i>structurală</i> a unor <i>secvențe</i> - se prezintă teoria Sophiei Psarra despre „arhitectură și narațiune” („architecture and narrative” – este vorba despre geometria și configurarea clădirilor, privite ca relații structurale între părți și, respectiv, cu întregul, dar și de felul în care arhitectura, prin materiale și conținut, creează semnificații) <p>se prezintă o <i>serie de studii de caz</i>, privind modul în care discursul literar poate fi transpus <i>experimental</i> în arhitectură (metafore arhitecturale, elemente ale acțiunii, legături dintre personaje, secvențe etc., explorând spațiul, cronologia, intriga, tensiunea spirituală etc.)</p>		
14	<p>Arhitectura comparată – o concluzie (CURS 14 – 2 ore)</p> <ul style="list-style-type: none"> - cursul prezintă direcții privind realizarea lucrării de evaluare - după caz, se discută temele alese de fiecare student, pe parcursul semestrului, pentru redactarea unui eseu comparatist sau pentru realizarea unei machete, care să aibă în centru teme ale arhitecturii sau care să speculeze / exploreze relații posibile ale arhitecturii cu alte domenii 		

Bibliografie: - CURINSCHI VORONA, Gheorghe. <i>Introducere în arhitectura comparată</i> . București: Editura Tehnică, 1991; - DRIMBA, Ovidiu. <i>Istoria culturii și civilizației</i> . București: Editura Saeculum I.O. și Vestala, 1997; - FLEMING, William. <i>Arte și idei</i> . Trad. Florin Ionescu, vol. I,II. București: Editura Meridiane, 1983; - FLETCHER, Banister, Sir. <i>A History of Architecture on the Comparative Method</i> . London: B.T. Batsford and New York: C. Scribner's Sons, 1896; - HARBISON, Robert. <i>Travels in the History of Architecture</i> . London: Reaktion Books Ltd, 2009; - KOCH, Wilfried. <i>Baustilkunde : Das große Standardwerk zur europäischen Baukunst von der Antike bis zur Gegenwart</i> . München: Orbis Verlag, 1994; - LĂZĂRESCU, Nora; SĂȘĂRMAN, Gheorghe; VOICULESCU, Sanda. <i>Istoria arhitecturii : manual pentru școli de specializare postliceală</i> . București: Editura Didactică și Pedagogică, 1971; - MANSBRIDGE John. <i>Graphic History of Architecture</i> . Ediție retipărită. Santa Monica, CA: Hennessey & Ingalls, 1999 [1967]; - POPESCU, Mircea, coord. <i>Dicționar de artă</i> . București: Editura Meridiane, 1995 [vol. I], 1998 [vol. II].		
8.2 Seminar / laborator / proiect	Metode de predare	Observații
-	-	-

9. Coroborarea conținuturilor disciplinei cu așteptările reprezentanților comunității epistemice, asociațiilor profesionale și angajatorilor reprezentativi din domeniul aferent programului

<ul style="list-style-type: none"> - disciplina presupune însușirea unor cunoștințe complementare formației de arhitect, care stimulează posibilitatea de realizare a unor conexiuni (suplimentare, chiar interdisciplinare) și observații, ca dovadă a unei adaptări facile în domeniul (specific) de desfășurare a activității profesionale - prin caracterul ei, disciplina favorizează înțelegerea mecanismelor de investigare a surselor, de asimilare a influențelor și de conturare a morfologiei unei arhitecturi, contribuind, în definitiv, la conștientizarea procesului de creație arhitecturală și, prin asumarea unor experiențe, la realizarea unor arhitecturi originale sau, după caz, la restaurarea / reabilitarea formelor unor arhitecturi vechi.
--

10. Evaluare

Tip activitate	10.1 Criterii de evaluare	10.2 Metode de evaluare	10.3 Pondere din nota finală
10.4 Curs opțional	<ul style="list-style-type: none"> - redactarea unei lucrări scrise (tip eseu), cu o întindere de maxim trei formate A4 (format pdf), care să reflecte participarea la curs (prin înțelegerea, asimilarea și, respectiv, utilizarea unor noțiuni sau principii studiate) și capacitatea de a redacta obiectiv un text argumentativ, pe o temă la alegere, conexă sau anunțată în timpul cursului; - lucrarea se poate elabora și pe parcursul semestrului, după încheierea primului modul de curs, dar <i>predarea se va face la colocviu</i> <p>SAU</p> <ul style="list-style-type: none"> - o machetă rezultat al unui <i>experiment arhitectural-literar</i> (vezi cursul 13) - se analizează calitatea plastică și expresivitatea machetei raportate la subiectul literar (rezumat) și, respectiv, la textul argumentativ de prezentare (1-2 paragrafe) 	<p>predarea unei lucrări scrise în format pdf (tip eseu academic, argumentativ, cu structură adecvată)</p> <p>SAU</p> <p>o machetă ca rezultat al unui experiment arhitectural-literar (însoțită de un text explicativ și fotografii ale machetei, pe maxim două formate A4); macheta se poate realiza și digital (prin programe CAD); prezentarea machetei se va face în format pdf</p> <p>Notă: lucrările de evaluare se vor încărca în timpul colocviului pe platforma Google Classroom la clasa de Arhitectură comparată</p>	<p>formulă de calcul: nota finală = 2 puncte redactare lucrare scrisă + 4 puncte prezentare argumentativă + 3 puncte studii de caz adecvate + 1 punct din oficiu = 10 puncte (nota zece)</p> <p>SAU</p> <p>nota finală = 4 puncte realizare machetă + 4 puncte prezentare argumentativă + 1 punct rezumat literar + 1 punct din oficiu = 10 puncte (nota zece)</p>
<p>* se acordă puncte pentru participarea activă la curs, ceea ce înseamnă intervenții pertinente (tip întrebare, comentariu, observație etc.); cumularea a 10 (zece) astfel de puncte degrevează studentul respectiv de evaluarea finală (se acordă maxim 1 punct / curs => nota 10, din participarea activă la minim 10 cursuri)</p>			

10.5 Seminar/ Laborator	-	-	-
10.6 Standard minim de performanță			
- prezența la cursul <i>on-line</i> reprezintă <i>condiția de acceptare a lucrării finale</i> (minim 80%)			
- obținerea unui punctaj final de 5 puncte = nota 5 (cinci), la <i>evaluarea lucrării scrise sau a machetei</i>			

Data completării:	Titulari	Titlu Prenume NUME	Semnătura
1.10.2020	Curs	Conf.dr.habil.arh. Dan-Ionuț JULEAN	
	Aplicații	-	

Data avizării în Consiliul Departamentului de Arhitectură	Director Departament Prof.dr.arh. Virgil I. POP

Data aprobării în Consiliul Facultății de Arhitectură și Urbanism	Decan Conf.dr.arh. Dragoș Șerban I. ȚIGĂNAȘ
